

Lineárna algebra – Domáca úloha č. 8

Cvičenia v týždni 14. novembra 2011

Domáca úloha sa týka oboch skupín, bez ohľadu na štátny sviatok 17.11.2011

---

1. (3.1.17) Nech V je ortogonálny doplnok podpriestoru W v $\mathbb{R}^n$. Existuje matica, ktorej riadkový priestor je V a nulový priestor je W ? Vychádzajúc z bázy priestoru V , ukážte ako by sa skonštruovala taká matica.

2. (3.1.20) Nech S je podpriestor $\mathbb{R}^n$. Vysvetlite, čo znamená rovnosť $(S^\perp)^\perp = S$ a prečo platí.

3. (3.2.3) Aký násobok vektora $a = (1, 1, 1)$ je najbližšie k bodu $b = (2, 4, 4)$? Nájdite tiež najbližší bod k bodu a na priamke prechádzajúcej cez b .

4. (3.2.5) Aký uhol zvierajú vektor $(1, 1, \dots, 1)$ v $\mathbb{R}^n$ so súradnicovými osami? Ako vyzerá projekcia na priamku danú týmto vektorom?

5. (3.2.8) Molekula metánu CH_4 vyzerá tak, že atóm uhlíka je v strede pravidelného štvorstena a štyri atómy vodíka sú v jeho vrcholoch. Ak si za vrcholy vyberieme body $(0, 0, 0)$, $(1, 1, 0)$, $(1, 0, 1)$ a $(0, 1, 1)$, potom dĺžky všetkých hrán medzi nimi budú $\sqrt{2}$, teda naozaj ide o pravidelný štvorsten. Aký je kosínus uhla medzi úsečkami spájajúcimi stred $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ s vrcholmi? Aká je veľkosť tohto uhla?

6. (3.2.11) a) Nájdite projekčnú maticu P_1 zobrazujúcu rovinu $\mathbb{R}^2$ na priamku danú vektorom $a = [\frac{1}{3}]$ a maticu P_2 zobrazujúcu rovinu na priamku s ňou kolmú.

b) Vypočítajte $P_1 + P_2$ a P_1P_2 . Vysvetlite.

7. (3.2.13) Ukážte, že stopa matice $P = aa^T/a^T a$ – t.j. súčet zložiek na jej diagonále – sa vždy rovná 1.

8. (3.2.16) Predpokladajme, že P je projekčná matica na priamku prechádzajúcu cez a .

a) prečo je skalárny súčin vektorov x a Py rovnaký ako skalárny súčin vektorov Px a y ?

b) sú aj uhly medzi nimi rovnaké? Porovnajme ich kosínusy pre $a = (1, 1, -1)$, $x = (2, 0, 1)$ a $y = (2, 1, 2)$.

c) Prečo je skalárny súčin vektorov Px a Py opäť rovnaký? Aký je uhol medzi týmito dvoma vektormi?

9. (3.3.4) Pre nasledujúce A , x a b rozpište chybový člen $E^2 = \|Ax - b\|^2$ ako kvadratickú funkciu dvoch premenných u a v .

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}, \quad x = \begin{bmatrix} u \\ v \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ 4 \end{bmatrix}.$$

Nájdite rovnicu, vyjadrujúcu fakt, že derivácia E^2 vzhľadom na u (resp. v) je nulová. Porovnajme tieto rovnice s $A^T A \bar{x} = A^T b$ a presvedčte sa, že analýza dáva tie isté normálové rovnosti ako geometria. Nájdite riešenie $\bar{x}$ a projekciu $p = A\bar{x}$. Prečo platí $p = b$?